

FOTO: JAN VAN BAVEL

Inagro-onderzoekster Sofie Darwich geeft uitleg bij de gewasbeschermingsproef 'trips in witte kool'.

FOTO: JAN VAN BAVEL

De oogstwagen met inplooibare band werkt voor koolteler Lieven Van Coillie erg arbeidsbesparend.

Telers geloven in coole kolen

Tijdens de tweede dag van het congres 'Kolen, een teelt met toekomst' bezochten we enkele West-Vlaamse bedrijven die kolen telen voor de versmarkt. Ook de proefvelden koolgewassen van Inagro en het verpakkingsbedrijf Acorpack kwamen aan bod. – SABIEEN POLLET,

INAGRO & JAN VAN BAVEL –

• vollegroendsgroenten

Met een productie die over de Vlaamse veilingen wordt vermarkt van meer dan 10 miljoen stuks bloemkool, ruim 3 miljoen stuks broccoli, 3,2 miljoen kg spruiten, 6,4 miljoen stuks wittekool, 3 miljoen stuks rodekool en 3,7 miljoen stuks savooikool is Vlaanderen een belangrijke kolenregio. Dat de 2 congresdagen in West-Vlaanderen plaatsvonden, was geen toeval. De meeste koolsoorten bestemd voor de versmarkt worden immers via de REO Veiling gecommmercialiseerd. Het gaat om zowat de helft van de savooikolen, 35% van de bloemkolen, 72% van de spruiten en liefst 80% van de broccoli, rode- en wittekolen. De aangevoerde volumes van koolgewassen op de REO Veiling groeien overigens nog steeds. In de streek rond Roeselare ontwikkelde de teelt van koolgewassen zich de laatste decennia vrij sterk. De synergie tussen de afzet voor de versmarkt via de REO Veiling en de afzet aan de diepvriesindustrie speelt hier een unieke rol. West-Vlaanderen wordt dan ook terecht als dé koolprovincie van Vlaanderen bestempeld. Dat bleek eens te meer tijdens deze 'studiereisdag'.

Op het Inagro-proefplatform koolgewassen konden we de verschillende proeven bezoeken. Momenteel wordt er onderzoek verricht op bloemkool, broccoli, Romanesco-luitkool (rode-, witte- en savooikool),

Chinese kool en spitskool. Afdelingsverantwoordelijke Danny Callens gaf uitleg bij de diverse rassen- en bemestingsproeven. Hij lichtte uitgebreid de voordelen van bandbemesting toe bij de machine waarmee Inagro in alle proeven bandbemesting toepast. In combinatie met tussentijdse staalname is dit 1 van de pijlers van beredeneerd bemesten. Sinds enkele jaren ligt ook een plantafstandsproef in rodekool aan. Hierbij wordt nagegaan wat de optimale plantafstand is in functie van de sortering. Sofie Darwich behandelde kort de proefopzet en eerste resultaten van diverse gewasbeschermingsproeven. Inagro test bijvoorbeeld de efficiëntie uit van nieuwe middelen tegen valse meeldauw in broccoli, maar besteedt ook veel aandacht aan het optimaliseren van het spuitschema. Meer nog dan voor rassen- of bemestingsproeven is het noodzakelijk dat gewasbeschermingsproeven meerdere jaren aanliggen. Ziekteaanbasting of schade door insecten komt immers niet op vraag voor. Een typisch voorbeeld hiervan dit jaar is de proef tegen bladluizen in savooikool. Sinds 2 jaar is de druk van bladluizen heel laag, waardoor er geen effect van de middelen kan worden getest. Om dit probleem te verhelpen, kweekte Inagro momenteel diverse insecten zoals trips, koolvlieg en kooluil. Dit laat de onderzoe-

kers toe kunstmatig te infecteren indien de omstandigheden voor die specifieke plaag niet gunstig zijn. Hierdoor kunnen bepaalde proeven toch plaatsvinden. Dat houtduiven het grootste probleem vormen voor de kolenteelt bleek uit de grote interesse van de talrijke telers voor de verschillende types wildafweernetten. Iedereen was het overeen eens dat afdekken met netten de enige garantie is om kolen van een goede kwaliteit te kunnen oogsten. Ondanks de hoge kostprijs van deze netten (0,34 euro/m²) en de hogere arbeidsvraag schakelen steeds meer telers over naar deze vorm van wildafweer.

Arbeidsbesparing dankzij oogstwagen

Lieven en Marleen Van Coillie-Berghman telen sinds 1996 prei en bloemkool (elk 3 ha) voor de versmarkt. Daarnaast hebben ze nog vleesvee en akkerbouw. "De eerste kolen planten we rond 15 maart; we proberen dan elke week of om de 14 dagen te planten tot 20 juli", vertelt Lieven, die ook bestuurslid is van de Studiekring Koolgewassen West-Vlaanderen. "De eerste kolen (zo'n 6000) worden met een Lauwersplantmachine geplant op 50-70, in de zomer op 55-70 en de late kolen op 60-70. Het eerste getal geeft de plantdichtheid in cm weer in de rij, terwijl het tweede cijfer slaat op de afstand in cm tussen de rijen. We planten telkens op 4 rijen met rijbemesting. Voor het ploegen strooien we zo'n 1000 kg Haspargit (potasmeststof) en 20 ton stalmest. Na het planten dienen we zo'n 500 kg ammoniaknitraat in de rij toe. Dat bouwen we dan geleidelijk af naar 400 kg; in de tweede vrucht gebruiken we nog zo'n 200 kg. De eerste kolen telen we onder geperforeerde plastic, deels vervroegingen, deels met wildbescherming. Al de andere kolen zitten onder netten. Sinds 2009 werken we met een inklapbare

oogstwagen voor de bloemkolen. Dat zorgt voor een serieuze arbeidsbesparing; het is veel makkelijker werken. Na het bloemkoolseizoen – van begin juni tot half oktober – nemen we de oogstband uit en voeren we met dezelfde wagen prei aan naar de REO Veiling. Wat rassenkeuze betreft, zijn we dit jaar begonnen met Prudentia, in tweede planting gevolgd door Delias, Hermon, Faraday, Amerigo en Clarina. Bij de late soorten kozen we voor Lecanu, Aldrin, Magellan en Faraday. Tot nog toe hadden we nog geen last van knolvoet, maar dit jaar hebben we voor het eerst Clarina geplant, een knolvoetresistent ras van Syngenta. Het weer is voor kolen de belangrijkste spelbreker. Zo was het voorjaar te droog en de zomermaanden juli en augustus te nat. Desondanks verwachten we dat de kwaliteit van de bloemkolen goed zal zijn, ze zijn nu snel oogstklaar, ook voor de industrie. Enkel de prijs baart ons zorgen, want die fluctueert te veel.”

Broccoli telen en verpakken

Dominiek en Liesbet Degraeve-Tack baten sinds 2001 een groentebedrijf uit in Passendale. Aanvankelijk bestond het areaal uit bloemkool, prei, spruitkool en aardappelen. Maar al snel legden Dominiek en Liesbet zich toe op de teelt van broccoli (17 ha) en prei (10 ha) voor de versmarkt, met mais en wintergerst als vruchtafwisseling. “Broccoli planten we van 15 maart

ber, wordt de broccoli op een oogstband gelegd, waarna de stronken automatisch in halfoopen containers worden gelegd. In de loods van het bedrijf worden ze dan, na koeling, verpakt met de Italiaanse Gazela Top Seal-machine, die 1800 tot 2400 broccoli's per uur volautomatisch kan verpakken. Omdat ze deze dure machine van juni tot september huren, gebruiken Dominiek en Liesbet ook nog een manuele inpakmachine. De afzet verloopt volledig via de REO Veiling.

Bewaarkool

In Koolskamp telen Christof en Els Callewaert-Cappelle sinds 2002 witte- en rodekool voor de versmarkt en vollegrondsla voor Florette. Verder hebben ze ook een deel akkerbouw (korrelmaïs en aardappelen) en een gesloten varkensbedrijf. “Half mei planten we de kolen met een vierrijenplantmachine van Perdu; het oogsten gebeurt tussen half september en begin november, voor een eventuele vroege vorst”, legt Christof uit. “De kolen worden gekoeld gestockeerd in frigo's, waarin we 40.000 veilingkisten kunnen stockeren. De rest van de kolen gaat vorstvrij in de hangar. Voor het oogsten van de kolen gebruiken we een oogstwagen met een lange, lage oogstband, die ik op maat liet maken. Voor het veilingklaar maken van de bewaarkool werken we met een zelf ontworpen liftsysteem in een put van

catie Acorbel, dat verpakingsdozen voor algemene voeding, groenten en fruit produceert. Naast de perfect opgezette kartonnen doos van Acorbel biedt Acorpack een compleet gamma van verpakkingsopties voor alle producten in de voedingssector, specifiek voor groenten en fruit, die ook gedeeltelijk worden versneden. Het bedrijf beschikt hiervoor over *up-to-date* verpakkingmachines. De REO Veiling is de eerste en bevoorrechte klant van Acorpack. Er wordt gewerkt met het systeem van *first in, first out*: wat eerst binnenkomt in de koelruimte, wordt ook eerst verpakt. Zo bestaat er geen kans op kruising tussen onbewerkt en bewerkt product. Dankzij een gekoelde laadruimte aan de laadkades wordt de koude ketting niet doorbroken. De juiste verpakking levert een product veel voordelen op: de houdbaarheid kan enkele dagen worden verlengd, op de verpakking kan makkelijk alle nodige informatie betreffende voedselveiligheid, traceerbaarheid, inhoud, ... worden meegegeven en een goed ontworpen verpakking kan het koopgedrag positief beïnvloeden. Ook gaat er in supermarkten minder product verloren als het klein verpakt wordt aangeboden en verhoogt het de hygiëne. Kleine gezinnen hebben minder behoefte aan grote porties. Kleinverpakking speelt daar handig op in. “Een mooi voorbeeld hiervan zijn de schaaltjes met 250 g bloemkool- en

Dominiek Degraeve toont zijn collega-kooltellers enkele afgesneden broccolistronken.

Geert Deraeve van Acorpack showt de kooltellers een nieuwe trend: stoomzakjes met koolrosjes.

tot eind juli met een Lauwers-plantmachine, waarbij we met 2 personen 4 rijen planten. We starten met het ras Sirtaki, gevolgd door Milady en Ironman. Vanaf half mei schakelen we over op Ironman en Steel. In tegenstelling tot bloemkool heeft broccoli veel zon nodig – dus best niet afdekken – om goed te kunnen groeien. In de zomer gaan we dan ook elke dag door het veld om de groei te controleren.” Bij de oogst, van 20 mei tot eind oktober,

1,60 m in de grond, dat het stapelen veel lichter maakt. De kisten staan zo altijd op de ideale hoogte en we hebben ook meer ruimte om de palletten te vullen.”

Stoomzakjes, een nichemarkt?

Naast de kooltellers bezochten we ook het verpakingsbedrijf Acorpack, dat in de bedrijfzone van de Roeselaarse REO Veiling is gevestigd. Acorpack is een uitbreiding van de activiteit van de opzetlo-

broccolirosjes, die we produceren voor supermarkten en enkele speciaalzaken”, aldus Geert Deraeve, vader van zaakvoerder Peter Deraeve. “Nog een trend zijn de stoomzakjes met bloemkool en broccoli, die we sinds enkele maanden produceren. Ze hebben een luchtventiel om tijdens het koken stoom te laten ontsnappen. Deze producten spelen in op het feit dat de steeds meer milieubewuste consument geen afval meer wil.” ■